

Slavenski dom

Poština plačana v gotovini

Cena Din 1.-

Ste. 78

U Ljubljani, 4. aprila 1936

Leto 1.

Premir zaradi deževja in uspehov na severni fronti

Angleške pravice do Abesinije

Rim, 4. aprila. o. Zaradi rastočega vznemirjenja, katero je izzvalo italijansko napredovanje proti Tanskemu jezeru in proti Modremu Nilu, je italijansko vrhovno poveljstvo ustavilo prodiranje v smeri proti Modremu Nilu in bodo čete korakale zdaj naravnost na jug proti Addis Abebi. Zaradi tega prodiranja so se vznemirili predvsem Anglezji, ki do sedaj niso računali, da se bo Italijanom uspelo prebiti skozi nedostopne pokrajine na severni fronti. Zdej pa, ko stoji italijanske čete tik Tanskega jezera, je poslalo to vprašanje za Angleže važno. Tansko jezero in Modri Nil dajeta vodo za namakanje vsega Egipta in Sudana. Če bi si Italijani osvojili izvire Modrega Nila in Tanskega jezera, bi lahko v poljubnem trenutku z nekaj kilometri jezov zaprli vodo Egiptu in s tem zadeli angleško cesarstvo na eni najbolj občutljivih točk. Anglija potrebuje v enaki meri egiptovsko žito in sudanski bombaž. Poučeni krogi zaradi tega trdijo, da je italijanska vlada dobila milijard, naj Italija ne slega prstov po teh dveh točkah.

V zvezi s tem angleškim razburjenjem piše v včerajšnjem »Giornale d'Italia«, da so angleške pravice do Modrega Nila in do Tanskega jezera samo vodno-tehnične in gospodarskega značaja. Italija pa potrebuje Tansko jezero čisto iz zemljepisnih ozirov, če hoče njena akcija v Abesiniji imeti uspeh. To je določeno v vseh prejšnjih dogovorih, ki sta jih Italija in Anglija imeli glede Abesinije. To je določeno predvsem v pogodbi iz leta 1925. Ta pogodba jasno pravi, da more Italija pod gotovimi pogoji dovoliti, da Anglija zgradi ceslo, ki bi šlo od Tanskega jezera proti Sudanski meji. Torej ta pogodba že v naprej izključuje sleherni angleško oblast nad ozemljem, ki leži v okolici Tanskega jezera.

Italiji je dano na prosto, da dovoli zvezo med angleškim sudanskim ozemljem in Tanskim jezerom samo, če so prizadeli njeni bislveni interesi v Abesiniji. Torej se nimajo Anglezji pri italijanskem prediranju zakaj razburjati. Vprašanje oblasti in gospodarstva nad temi ozemliji, je bilo rešeno že 10 let prej, predno se je vojna v Abesiniji začela.

Asmara, 4. aprila. AA. Havasov posebni vojni dopisnik pri italijanski vrhovni komandi poroča: Italijanske izgube v bitki z dne 31. marca znašajo skupno okoli 1200 mrtvih in ranjenih. Na abesinski strani so poleg Ligare in Tefua padli še drugi velikani, med njimi tudi poštni minister Volde-markos in Averatela, poglavar plemena Zebalgarasa, ki je že svoj čas prešlo k Italijanom. Znano je, da je to plemo o priliki poraza rasa Mulugete pri umikanju napadlo njegove čete in je med njimi vprizorila strašen pokol. Po zadnjih poročilih se zdi, da se potolčene čete cesarja Haile Selasija zbirajo okoli jezera Ašangija in to na severozapadni strani. Nekateri menijo, da bo cesar tvegal še eno bitko z Italijani, drugi pa so prepričani, da bo cesar Haile Selasi po strašnem porazu, ki ga je doživel 31. marca zaprosil za mirovna pogajanja.

Z. N. ne izvaja sankcij

Abesinija ugotavlja ogorčeno, da Zveza narodov ne izvaja proti Italiji vseh potrebnih sankcij. Vrh tega so Italiji omogočili, da izigra vsako sankcijo Abesinska vlada pošilja Zvezi narodov zaradi tega te zahteve:

1. da se ji da finančna pomoč, ki jo je že ugovarjalo;
2. da se ukinejo vse obstoječe ovire za prevoz orožja v Abesinijo;
3. da se ukrepe in izpolne sankcije, ki jih določa čl. 16 pakta ZN;
4. da se naj nujno zahteva od italijanske vlade, da spoštuje vojno pravo in mednarodne pogodbe in da ubijanje prebivalstva, ki ne sodeluje v vojni prepreči.

Deževje v Abesiniji

Asmara, 4. aprila. o. Pri osvojevalnih delih, ki jih vrši italijanska armada v smeri proti jezeru Ašangija, jim dela velike težkoče deževje. Deževju se pridružuje še okolnost, da je pokrajina v kateri se vrše boji zelo skalovita in divja, polna hudournikov, ki vane s seboj ogromne množine vode. Zadnjega marca, ko se je vršila velika bitka je divjal pravi orkan, tako da sta obvede armadi silovito trpeli zaradi dežja. Abesinci so

se junaško upirali, ker so silnih deževnih nalivov navajeni, toda italijanski vojaki, to se pravi čete črnih domačinov so odločile zmago v italijansko korist, zaradi tega, ker so bile bolj gibčne in hitre. S tem so Abesince, ki so se zanašali na pomoč dežja presenečile in jih potolke. Deževje divja še naprej in predstavlja za izmučeno vojsko veliko težavo.

Novo ceste

Adua, 4. aprila. Včeraj so italijanske oblasti slovesno otvorile novo avtomobilsko cesto, ki veže Aduo z Adi Adiem. Ta cesta je za nadaljnje vojskovanje velikega pomena. S tem je namreč neposredno zaledje severne fronte zvezano z morjem. Za pol, ki so jo včasih mule prevažale v sedmih dneh, je zdej potrebnih komaj pet ur z avtomobilom. S tem bo močno olajšano oskrbovanje italijanske armade na bojiščih. Cesto bodo takoj podaljšali do Fenaroe in Sokole.

Princeza na frontah

Masaua, 4. aprila. o. Včeraj je prispela v Masauo princeza Diemontska, ki obiskuje italijanske vojne bolnišnice v zaledju Sprejela jo je vojvoda Spoletski in pa predstavniki kolonialnih oblasti. Princeza je na grob žrtve ki so padle v vojni z Abesinijo leta 1887 položila lep venec.

Italija spoštuje angl. pravice

London, 4. aprila. AA. Reuter poroča: Mnogo razlogov je, ki govorijo o tem, da hoče angleška vlada razpravljati o nemškem odgovoru diplomatskim potom in ne na posebnem sestanku lokalnih držav. Po mnenju angleške vlade bi se nemški predlogi dostavili DN, ko bi posvehi med vlada mi že dovolj daleč napredovali. Kar se tiče včerajšnjega Grandijevga obiska pri siru Vanshiltu, izve Reuter, da bo Italija popolnoma spoštovala angleške pravice okoli jezera Tsane. Ta izjava je napravila v Londonu zelo dober vtis. Dejstvo, da je Italija prostovoljno dala to izjavo, daje slutiti, da bo delo odbora Trinajstice lažje in uspešnejše.

Angleški načrti za preosnovo ZN - Določaj v Londonu

ZN postane trgovska družba?

London, 4. aprila. o. Nobenega dvoma ni več, da je vodstvo vse evropske politike prešlo iz rok ZN v roke angleških diplomatov. To se je pokazalo že tedaj, ko je bilo sklicano zasedanje ZN v London. Še bolj nazorno pa kaže angleško gospodarstvo v ZN in v Evropi dejstvo, da z ozirom na usodni korak Nemčije se zdaj po starih tednih ni Evropa mogla ukreniti ničesar. To zaradi tega, ker ne gre odločnost proti Nemčiji na račun Angležev. Angleži bi radi položaj rešili z različnimi kompromisi, od katerih bi edine koristili od njih imeli oni.

V zvezi s tem se pojavljajo zanimivi glasovi o angleških načrtih glede preosnovanja Zveze narodov. Za reformo se ogrevajo predvsem angleški kapitalistični krogi, zlasti oni, ki obvladajo težko industrijo. Kako je včeraj na obrednem zboru delničarjev velike angleške oboroževalne družbe Vickers Ltd. govoril njen predsednik sir Herbert Lawrence. Ta je dejal, da je nujno potrebno ZN preosnovati iz politične organizacije v gospodarsko organizacijo. Vsaka vojna je zadnje čase imela gospodarske razloge.

Tako jih ima tudi abesinsko-italijanski spor, gospodarskega značaja so bili tudi vzroki, ki so poglajali iz ZN velike države, kakor Japonsko, Nemčijo itd. Če hočemo oživiti mednarodno delavnost in omejiti krizo, je nujno potrebno, da se vrnejo v ZN te velike države. Te pa se bodo vrnilo samo, če ne bodo v ZN odločali politični razlogi in intrige, marveč se bo ZN posvetila gospodarski rešitvi sveta.

Iz tega govora je razvidno, da bi angleški denarniki najrajši naredili iz ZN trgovsko družbo, kjer ne bo več govora o kakih pravicah narodov, temveč bo šlo predvsem za trgovino in za dobiček. Verjetno je, da bo ta angleški načrt tudi uspel.

London, 4. aprila. AA. V spodnji zbornici je včeraj govoril zunanji minister Eden. Izjavil je, da je dejal poslaniku v Ribbentropu, da so po sodbi britanske vlade najnovejši predlogi g. Hitlerja zelo važni in vredni podrobne proučitve. Treba je časa, da stopi Anglija v zvezo z drugimi vladami. Eden je dalje dejal, da je prosil v. Ribbentropa, naj izjavi Hitlerju,

da britanska vlada ne bo zanemarila nobenega truda, da najde pota in načina za začetek pogajanj za končno ureditev. G. Eden je podčrtal, da bodo razgovori zastopnikov glavnih generalnih štabov v prehodni dobi zgolj tehniškega značaja in da ne bodo prav nič povečali britanskih političnih obveznosti. Glede pism, ki jih je izročil včeraj popoldne francoskemu in belgijskemu poslaniku, pravi g. Eden, da jih je spremljalo to-le sporočilo: Izročitev teh pism prav nič ne pomeni, da bi se bilo mnenje britanske vlade izpremenilo glede prizadevanja po spravi, ki prevera britansko vlado. Kakor vam je znano, smo danes dobili od nemške vlade neke predloge, ki jih izročamo vaši vladi, da jih skuša takoj proučiti. Samo po sebi se razume, pravi pismo, da stik med zastopniki glavnih generalnih štabov ne pomeni nikake politične obveznosti nobene vlade, ne obveznosti glede organizacije narodne obrambe. Srečen bom, če dobim potrdilo, da tako misli tudi vaša vlada. Predlagamo, da se razgovori med glavnimi generalnimi štabi Francije, Vel. Britanije in Belgije začno v Londonu.

Notaj o polnoči se je Kramar sam javil oblasti

Težka vest je Kramarja prignala pred jetnišnico

Ljubljana, 4. apr. Ves policijski aparat je bil več dni na nogah, da bi izsledil Viljema Kramarja, ki je streljal v bolnišnici na Pančurja, zakonskega moža Marije Pančur, katere ljubimec je bil Kramar. S tem, da Kramarja kljub skrbnemu iskanju niso mogli izslediti, je bilo gotovo, da mora imeti Kramar dobro skrivališče. Dobro skrivališče pa more imeti le, če ima dovolj prijateljev. Kajti odtegovati se tako dolgo policijskemu očesu v neposredni bližini Ljubljane — in to se je vedelo, da daleč ni mogel pobegniti — je mogoče samo takemu, ki mu pomagajo tudi drugi.

Kod se je potikal

To je gotovo vprašanje, ki javnost najbolj zanima. Kje in kako se je Kramar potikal v času, ko so ga iskali številni varnostni organi, o tem bi Kramar lahko povedal ves roman. V bistvu pa je na podlagi Kramarjevega pripovedovanja stvar precej enostavnejša, kakor bi človek pričakoval. Po usodnem dogodku v bolnišnici je Kramar stekel z revolverjem v rokah po stopnicah v prillične bolnišnice. Med tem, ko je hitel skozi glavna vrata na vrt, je revolver zopet skrtil ter se pojavil tako brez vsega na ulici. Tam ni vzbujal seveda nobene pozornosti, ter je torej lahko navidez prav miren, v resnici pa seveda do skrajnosti razburjen vrljal po ulicah. Po ovinkih je prispel končno tja kamor se je že v prvem hipu nameni: na Vič, kjer je doma. Tu ima prijateljev na izobilju. Zato se mu je posrečilo, da se je odtegoval

očesu postave, ki je že čez kratek čas »vzelo na piko« vse mesto, posebno pa Vič.

Zakaj se je skrival

Zakaj se je skrival, to Kramar prav za prav sam ne ve. Pred vsemi ni hotel da bi ga policija gnala vklenjenega skozi mestne ulice, kar bi se gotovo zgodilo, če bi ga prijeli takoj po dogodku. Dalje pa je mislil, da se bo že našel kak način, da se bo izognil kazenski odgovornosti za svoje dejanje. S časom pa je spoznal, da mu ne pomaga nobeno skrivanje, noben beg in da se mu polajaj le slabša.

Napovedal je svoj prihod

Policiji je bilo znano, da se skriva Kramar na Viču. Radi tega so varnostni organi bili tam zelo pozorni, ker so hoteli vsaj preprečiti njegov beg z Viča, če ga že niso mogli takoj prijati. Kramar je govoril v Viču s svojimi prijatelji. Preko teh njegovih ljudi je policija tudi zvedela, da je Kramar dejal, da se bo sam javil policiji. Napovedal je to za včeraj popoldne ob peti uri. Res so se po mestu razširile sinoči vesti, da se je Kramar javil ob petih popoldne v družbi svojega strica na policiji. Med tem pa na policiji o njem niso vedeli ničesar, dasi so tudi tam pričakovali, da se bo res javil. Tudi na sodišču oziroma v sodnih zaporih so zanikali, da bi se Kramar javil. Govorice so nastale najbrž radi tega, ker je Kramar res zapustil sinoči skrivališče kjer

je do tedaj bil, a mesto da bi se javil — se je skrival še naprej.

Ob polnoči pred jetnišnico

Bilo je proti pol dvanajsti uri, ko je preteklo noč pozvonil nekdo na vrata ljubljanske jetniš-

Dr. Maček ni podpisal

Belgrad, 4. aprila m. Nadaljevanje razgovorov prvakov bivših političnih strank, ki tvorijo tako zvano združeno opozicijo, ki je bilo napovedano za danes, je odloženo na nedoločen čas. To pa zaradi tega, ker se dr. Vlado Maček z ozirom na zadnje sklepe, ki so bili napravljeni med prvaki, še ni odločil.

Hauptmanna ni več

Trenton, 4. aprila. b. Ponoči je bila izvršena smrtna sodba nad Hauptmannom. Usmrtili so ga na električnem tolu.

Vojevoda Kentski v Belgradu

Pariz, 4. aprila. Včeraj sta prispela z rednim potniškim avijonom vojvoda in vojvodinja Kentska. Na letališču Le Bourget sta pristala ob 3 popoldne. Danes bosta nadaljevala svojo pot proti Belgradu, kamor gresta na obisk k knezu-namestniku Pavlu.

Nemška marka je trdna

Berlin, 4. aprila. Nemški gospodarski list Deutscher Volkswirt, ki ga smatrajo kot osebno glasilo guvernerja nemške narodne banke Dr. Schlachta, določno zanika vse govorce glede razvrednotenja nemške marke. Nemška gospodarska politika se dobro zaveda tveganega koraka, kakršnega pomeni sleherni razvrednotenje denarja. Zato so vsi nemški gospodarstveniki trdno odločeni, da bodo vodili realno gospodarsko politiko ter so prepričani, da bodo gospodarske razmere odzdravele, če jim bo pomagala poštenost in pamet in ne bo zato treba nobenih birokratskih odlokov.

Prva Hitlerjevska amnestija

Karlsruhe, 4. aprila. Narodno socialistične oblasti so oprostile 50 ujetnikov, ki so bili obsojeni na zapor v koncentracijskem taborišču Kislau. V odredbi, ki so jo izdale za to priliko pravijo, da daje silna zmaga Hitlerjeve ideje pri zadnjih volitvah dovolj povoda za to, da morajo biti Hitlerjanci do svojih nasprotnikov velikodušni. Poročila pa ne navajajo, koliko ujetnikov je še ostalo v koncentracijskem taborišču.

Nov letalski rekord

London, 4. aprila. AA. (Reuter.) Ga. Eli Molisonova je davi odletela v Capetown, da postavi nov rekord. Pogumna letalka leti na letalu »Perisival«. Letalo lahko doseže 180 milj na uro. Njegova povprečna hitrost pa bo v rednih okoliščinah 156 milj na uro. Letalo lahko leti zaradi svoje posebne konstrukcije 2200 milj brez postanka. Na letalu je 1270 galon bencinske rezerve. Ga. Molisonova se bo najprej ustavila nekje v severni Afriki.

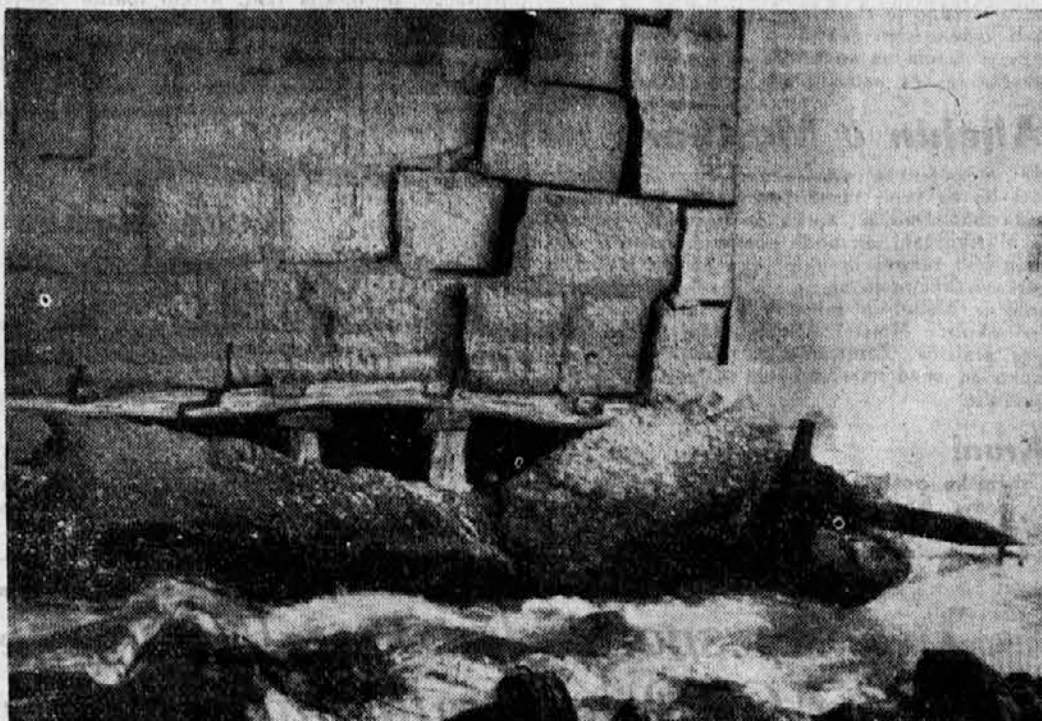
nice. Ko je vrtar odprl je zagledal pred seboj skrušenega mladeniča, ki je takoj povedal, da je Kramar in da je sam prišel na sodnjo. Po kratkih formalnostih, ki so sledile, so ga vlekline v celico, kamor je dobil tudi prizritev. Po tem se je vlegel in čakal današnjega jutra.

Iz jetnišnice na policijo

Že ponoči je jetnišnica telefonično obvestila policijo, da se je javil Kramar in da je v jetniški celici. Zjutraj okrog osme ure je pristal pred glavnim vhodom v jetnišnico rdeči avtomobil ljubljanske policije. Izstopila sta dva agenta, ki sta takoj izginila za vrata glavnega vhoda, ki jih je med tem vrtar že odprl. Kmalu so v vratih zazročljali zopet ključi, vrata so se odprla in iz jetnišnice so stopili v avtomobil trije: oba detektiva ter mlad, obrt, dobro oblečen in nič zmučen mladenič — Viljem Kramar. Opazilo se je, da hoče napraviti vtis mirnosli, vendar se mu je videlo, da je skrajno napet.

Na policiji

Ko so fanta prignali na policijo, je bil sicer še bolj nervozen, vendar je na vprašanja odgovarjal čisto prevdarno in dokaj mirno. Le tu in tam svoje nerove ni mogel premagovati. Kramarja na kriminalnem oddelku ob času poročanja še zaslišujejo. Ko bo zaslišanje zaključeno in ko bo izvedena celotna preiskava ga bodo izročili sodišču.

Tako se ruši podporni zid pri mostu v Trnovem

Nastop g. in ge. Retta v del. zbornici

Ljubljana, 4. aprila.

Snoči je nastopil v Delavski zbornici svetovno znani magik, iluzionist in jasnovidec g. Retta s svojo soprogo go. Fatmo. Retto smo že pred šestimi leti gledali v Ljubljani, od tedaj pa je napravil uspešno turnejo po evropski celini in sedaj nastopa spet po Jugoslaviji.

Neverno si je človek ogledoval kričeče lepake, ki so naznanjali čudovite zadeve, in skoraj s skepo kupil pri blagajni vstopnico. Vendar pa je treba takoj v začetku poudariti, da je program g. Rette resnično navdušil občinstvo, ki pa ga je bilo žal zelo malo. Videli in doživeli smo zlasti v znanstvenem delu sporeda stvari, nad katerimi smo doslej samo neverno zmajevali z glavo.

G. Retta je razdelil svoj spored v dva dela, v zabavnega, kjer je pokazal obilo posrečenih magijskih čudes, ter znanstvenega, kjer sta skupno s soprogo napravila nekaj povsem uspešnih telepatičkih in jasnovidskih poskusov. Triki, s katerimi je izvajal zabavni del sporeda, so v resnici presenetljivi in je v njih daleč prekosil sebe, kakor smo ga videli pred 6 leti. Prav efektivna je n. pr. zadnja točka, ki se je izvršila pod kontrolo dveh uglednih mož iz občinstva. Na navadni mizi sredi odra sta dva kockasta zaboja iz kartona, katerih tenke stene so razlozljive, tako da so se gledalci, zlasti pa oba "kontrolarja", lahko prepričali, da sta prazna. Mojster je nato manjši zaboji položil v večje, ustrelil s pištolo in v tistem hipu je iz zabojev skočila — živa ženska. Tudi ostali magični triki so bili prav posrečeni in jih doslej v Ljubljani se nihče ni predvajal tako uspešno.

Zanimiv pa je bil zlasti znanstveni del sporeda. Mojster je svojo soprogo uspal v somnambulno stanje, ji nato zavezal oči in jo posadil s hrbtno proti gledalcem. Najprej sta predvajala prenos misli na daljavo. Mojster je nabral med občinstvom poln klobuk različnih predmetov. Eden od gledalcev je nato jemal iz klobuka predmet za predmetom in spraveval medij po njih imenih, barvi, posebnostih itd. Medij je vse točno povedal, celo številke na bankovcih, imena na posetnicah, število cigaret v zaprti tobačnici itd. Mojster, ki je stal pri vprašujočem, je sproti prenašal misli nanjo. Vsi ti eksperimenti so docela uspešni.

Ko je bil ta del končan, se je izvršil drug, še zanimivejši poskus, v katerem so sodelovali po gotovih duševnih lastnostih mediju sorodni tisti

gledalci, ki so znali dobro osredotočiti svoje misli. Kar na lepem je začel medij pripovedovati o neki gospe iz dvorane, ki misli na svojo operacijo v maju mesecu, ki pa se bo dobro izšla. Na mojstrov poziv se gospa, bržkone iz zadrege, ni oglasila...

Pismo in fotografija iz Celja

Medij je nato nadaljeval: "... neka gospodična v dvorani misli na izlet v Celje, o katerem je te dni prejela pismo in fotografijo, ki jo ima pri sebi..." Ta gospodična je bila toliko korajžna, da se je oglasila in potrdila, kar je medij povedal. "... na sliki je 9 oseb, gospod s črno oblečenimi očali je gospodični pisal pismo in jo v njem snubi..." gospodična mu ni naklonjena, ker je navezana na nekoga drugega, ki živi daleč proč... Gospodična, dasi močno zardela, je vendarle morala potrditi resničnost vseh medijevih navedb.

Izglubljena in najdena vl. knjižica

Uspavana gospa — medij na odru, ki je bila že močno utrujena, je med stokanjem v pretrganih stavkih mukoma nadaljevala: "... v dvorani je neki gospod, ki že ves čas misli na svojo vložno knjižico... ves dan jo je razburjen iskal, misli, da je ukradena... toda knjižica ni ukradena..." Na mojstrov poziv se je čez nekaj časa oglasil eleganten gospod, bivši mornariški častnik, ki je potrdil gornje. Medij je med stokanjem nadaljeval: "... vložna knjižica, ki jo gospod išče že ves dan, je v omari za perilo v kovinski šatulji... vložna knjižica ima številko 193.195, poleg nje je pismo iz Sangaja, ki ga je gospod svoji materi... na pismu je poštna štampiljka z datumom 22. septembra 1920... gospod je obhodil že vse kontinente..."

Gospod je moral, vidno presenečen, vse potrditi in se je rad odzval pozivu mojstra, naj gre domov pogledat za knjižico. Gospodu sta se pridružili še dve priči iz dvorane, najeli so taksi in se odpeljali. Čez dobre četrt ure se je gospod vrnil z vložno knjižico in z omenjenim pismom. Oboje je našel tam, kjer je medij napovedal...

Še druge zanimive stvari sta pokazala mojster Retta in njegova soproga. Vsi gledalci brez izjeme so bili vidno zadovoljni s predstavo. Mojstra ostane v Ljubljani še tri dni in priredita predstave danes, v nedeljo in ponedeljek v dvorani Delavske zbornice.

Do svoje smrti ne bo smel imeti trgovine

Maribor, 3. aprila.

Kakor smo že poročali, se je zagovarjal danes pred malim senatom mariborskega sodišča bivši trgovec Boža Lekič iz Maribora. V Dravski ulici je imel trgovino galanterijske blaga, s katerim je zalagal dalmatinske krošnjarje. Trgovina je propadla, Lekič pa je prišel pred sodnike radi prisvojitve tuje blaga, radi lahkomišelnega trgovanja in opruslitve bilance ter radi krivega pričevanja o svojem premoženju. Pred sodniki se je zagovarjal kamo s svojo nevednostjo. Priznal je vse, dejal pa je, da ni mogel boljše trgovati, ker ne zna niti pisati ne brati. Bil je najprej rudar, potem krošnjar in nazadnje se je oprijel trgovine. Sodišče je izreklo neobičajno in zanimivo kazen: obsojen je na 10 mesecev strogega zapora nepogojno in na izgubo državljanjskih pravic za tri leta, poleg tega pa mu je prepovedano do smrti voditi kako samostojno trgovino. V naši sodni praksi je to gotovo edinstven slučaj, da bi sodišče izreklo tako sodbo. Nedvomno pa bo sodba povzročila velik odmev v trgovskih krogih, ki jo bodo sprejeli z odobravanjem, saj je v interesu realne trgovine, da se izločijo vsi oni, ki niso za to ne spsobni ne izučeni.

Neumestna aprilska šala

Kamnik, 4. aprila.

Pri nas je še vedno v navadi, da si nekateri na dan 1. aprila privoščijo kako prav posrečeno potežavščino. Zgodi se tudi, da nastane radi takih potežavščin marsikaj tudi zamera.

Neki smodniški delavec si je pa dovolil prav posebno in naravnost nesramno potežavščino. Nekaj dni pred 1. aprilom je pripovedoval raznim brezposelnim delavcem, da bodo na dan 1. aprila jemali v smodnišnico večje število delavcev v delo, ker je prišlo mnogo naročil, katere je treba kmalu izgotoviti ter bodo zato potrebovali in zaposlili nekaj delavcev. Seveda so bili verovali. Dne 1. aprila pa se je zbralo pred vhodom v smodnišnico preko 40 brezposelnih delavcev, ki so vsi nestrpnost in željno pričakovali trenutka, ko bodo sprejeti na delo. Med njimi je bilo tudi mnogo takih, ki so zaslužka res potrebni. Kako pa so bili vsi preenečeni, ko so izvedeli, da so naselili le nesramni šali za prvi april.

Gotovo pa je, da šaljivci delavci ne bodo kar tako odpustili te nizkotne potežavščine ter mu bodo ob priliki tudi oni kako prav pošteno zasolili.

Kamniški težkoatleti

Kamnik, 4. aprila.

Gotovo je že znano iz raznih poročil, da tudi v Kamniku goje lepi in koristni šport — težko atletiko. Sicer se komaj dobri dve leti udeležujejo v tej panogi športa, vendar pa z velikim uspehom. Nastopili so naši fantje že šestkrat v Kamniku, potem tudi v Domžalah, Kranju, Trbovljah, Hrastniku in pred kratkim celo v Ljubljani, kjer so dosegli prav zadovoljive uspehe ter smo lahko ponosni na naše mlade, talentirane športnike. V nedeljo 5. aprila ob 8 zvečer se bodo pomerili med seboj v boju in rokoborbi ta klubsko prvenstvo. Kot zaključna točka težkoatletičkega sporeda pa bodo rokoborbe, v katerih nastopijo znanj celjski rokoborci.

Mladim športnikom želimo, da pridno trenirajo in da bodo nekoč zastopali tudi državne športne barve.

Živo dete pokopal

Kruševac, 4. aprila.

Orožniška postaja v Dvoranah v rasinskem okraju je včeraj odkrila strahoviti zločin: Mileva, žena Vladimirja Nikoliča, je 18. marca porodila zdravo možko dete. Dne 26. marca je iz dosedaj še neznanih razlogov Vladimir Nikolič naročil svoji ženi, da mora oditi v bližnji gozd ter vzeti s seboj tudi dete. Ko so prišli v sredo gozda, je mož izkopal jamo, ženo pa naročil, da mora položiti svoje dete v jamo, ker da ga ne more več videti. Žena je prosila in rotila moža, naj ne dela tega, a ji je mož zagrozil s smrtjo. Žena je nato vsa obupana prosila svojega moža, naj ji dovoli vsaj to, da dete še podoji. Mož je to res pustil, nato pa je morala žena svoje dete položiti v jamo. Preko obraza mu je položila rutico, poskusila z zadnjimi napori moža odvrti od strahotnega dejanja, a je bilo vse zaman: mož je živo dete zasul s kamenjem in zemljo.

Orožniška postaja se je te dni, ko je za dejanje zvedela, podala na označeno mesto ter res spravila na dan grozno odkritje. Nemudoma je izvedla preiskavo, oba zakonca pa aretirala.

Nedeljski počitek v mesnicah

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica v Ljubljani, je banki upravi predložila pismeno izjavo 69 lastnoročno podpisanih mesarskih mojstrov, da se solidarizirajo z mesarskimi pomočniki, ki se bore za splošno odpravo nedeljskega dela.

Izjava je banska uprava vzela na znanje s tem, da počiva delo v ljubljanskih mesnicah in prekalivalnicah, mesarskih stojnicah in barakah ob nedeljah in praznikih, izvzemši čas od vstetega 15. maja do vstetega 15. septembra, ko so ti obrati odprti do 9 predpoldne. Če sta nedelja in praznik zapored, se dela drugi dan do 9 predpoldne.

Ta odlok je za prizadete obrtnike in njihovo pomožno osebje obvezen počeni od 3. aprila t. l.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. aprila. m. Tukajšnji klubi so za velikonočne praznike sklenili pogodbe za gostovanje dunajskega kluba Hakoah. Razpored nogometnih tekem za praznike se sledi: prvega dne bosta v predigr nastopila BSK in Hakoah. Glavna tekma tega dne pa bo med Jugoslavijo in BASK-om. Naslednjega dne se srečata v predigr Hakoah in BASK, v glavni tekmi pa si bosta pomerila svoje moči zopet stara rivala Jugoslavija in BSK.

Belgrad, 4. aprila. m. Po sklepu skupščine Jugoslovanske zveze ženskih športov v Zagrebu se bodo za ostali finale za hazensko državno prvenstvo v letu 1935 odigrale tekme 19. aprila v Slavonekem Brodu in 26. aprila v Ljubljani.

Belgrad, 4. aprila. m. Delegati YMCA so včeraj izročili Nj. Vel. kraljici Mariji preko finančnega ministra Dužana Letice vse prispevke, ki so jih nabrali za dom blagopokojnega kralja v Belgradu.

Slaboumnež v bolnici

Ljubljana, 4. aprila.

Včeraj se je pojavil v ljubljanski bolnišnici nek srednje star možki, ki je kričal nesmiselne besede, da je minister, da je diplomat, milijonar itd. Ljudje so takoj opazili, da imajo opraviti opraviti s slaboumnežem, ki je medtem že prehajal v agresivnost in nasilje. Poklicali so policijo, ki je skupno z bolniškim osebjem spravila moža v prisilni jopič. Zdravnik dr. Lužar pa je odredil, da se ga odda v opazovalnico.

Ugotovili so, da gre tu za 39 letnega Krmec Jožeta, ki je stanoval zadnji čas v Zapožah. Ze nekaj časa so ljudje opazili, da ni pri pravi pameti, dokler se mu včeraj ni popolnoma zmešalo.

Prijeti vlomilci

Ljubljana, 4. aprila.

Policijski organi in orožniki iz Sentvidca so imeli včeraj dober plen, ko so aretirali tri moške, ki so se jim zdeli sumljivi in so jih že nekaj časa opazovali. Pri tej trojici so našli večjo količino manufakturnega in trikotaznega blaga. Ugotovili so, da izvira to blago iz tatvine v tovarni Hribar in drug, ki je bila izvršena na nedeljo, 26. marca. Trikotazno blago pa je bilo pokradeno v raznih drugih trgovinah. Našli so tudi že lastnike ukradenega blaga, kar ni bilo tako težko, ker je bilo blago numerirano. Radi preiskave, ki je še v teku, bomo podrobnosti poročali, ko bo preiskava zaključena.

Pijanec na cesti

Ljubljana, 4. aprila.

Na neki ljubljanski ulici je danes zjutraj policijski stražnik naletel na zanimivo odkritje: Na cesti je ležal mož s precejšnjimi poškodbami na glavi. Stražnik in ljudje, ki so se tam zbrali, so najprej mislili, da gre za zločin. Kmalu pa so ugotovili, da je mož okrajno pijan. Izdajal ga je namreč duh in nerazložno mrmanje, ki ni tožilo po kakih bolečinah ali po obupnosti položaja, marveč je izražalo razpoloženje, kakršnega imajo pač ljudje v takem stanju. Nadaljnje poizvedbe so ugotovile, da je prebil mož noč v gostinah, dokler so bile te pač odprte. Potem pa se je gugal okrog po ulicah ter se z glavo obregnil ob vse močnejše stvari, ki so mu bile napoti, dokler ga niso premagale višje sile in ga dokončno položile na asfalt, kjer so ga danes zjutraj našli.

Oxford — Cambridge

Noben športni dogodek na vsem svetu in niti finalna pokalna tekma za angleški nogometni čupc ne uživa tolike popularnosti kot veslaška tekma osmerk dveh angleških univerz Oxforda in Cambridgea. Ta veslaška tekma ima tako, že več kot sto let staro tradicijo, s katero se ne more ponasati nobena moderna športna disciplina. Prva tekma med obema univerzama se je vršila že l. 1768.

Ze dolga leta se ta tekma vrši vedno prvo nedeljo v aprilu; jutrišnje srečanje je po številu 88. Za to tekmo se obe univerzi pripravljata mesece dolgo in prav tako polnjo angleški časopisi svoje stolpce dan za dnem o vseh podrobnostih, o vseh pripravah, o treningu "svetlo modrih" in "temno modrih", kakor se pač imenujejo zastopniki posameznih univerz. Proga, po kateri tekmujejo, je dolga 6800 m in na celi progi lo gledajo ljudje, oboroženi s svetlo- in temnomodrimi zastavljami, s katerimi vzpodbujajo svoje ljubljence. Le zadnja leta je ta tekma izgubila malo na svoji mikavnosti. Tudi njo je doletel eden največjih sovražnikov športnega in sploh človeškega doživljanja — postala je dolgočasna. Od l. 1923. naprej zmagujejo stalno študentje univerze Cambridge in Oxford ostane vsako leto v zadnjem delu proge zadaj.

Sicer je to za Cambridge zelo laskavo, ampak Anglež pač hoče videti napeto športno borbo, ne pa samo predstavo, ki je premalo interesantna. Stanje dosedanjih zmag je 46 proti 40 v korist Cambridgea.

Za jutrišnje srečanje vlada veliko zanimanje, zlasti še, ker je Oxford izmenjal svoje tekmovalce, tako, da gre v boj z večjimi nadami kot prejšnja leta.

Cross-country za drž. prvenstvo

Kakor smo že poročali, se vrši jutri na igrišču SK Korotana, kjer je start in cilj, državno prvenstvo v cross-countryju. Tekmovanje se vrši pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačena in ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča.

Tekmovanje samo bo pa tudi iz športnega stališča izredno zanimivo in bo vsakemu gledalcu nudilo velik športni užitek. Tudi proga sama je izpeljana tako, da bodo tekmovalci štirikrat pasirali igrišče in bodo gledalci vsi borbo lahko opazovali. Prijave so zaključene; za prvenstvo moštvo bo tekmovalo 6 klubov, 5 od teh iz Slovenije; šteto vseh prijavljenih tekmovalcev pa znaša 79. Pričetek tekme je točno ob 11.15 na igrišču SK Korotana na Rakovniku.

Da bo pa tekmovanje še bolj zanimivo, je razpisal Olimpijski šport, revija za lahkotletiko, nekaj nagrad za najboljše foto-posnetke iz nedeljskega cross-country tekmovalca za drž. prvenstvo. Prva nagrada je brezplačno pošiljanje lista za leto 1936, druga in tretja pa polletno. Uspele posnetke je poslati do torka, 7. t. m. zvečer na naslov Rajko Kos, Dvořakova 3 ali M. Megušar, Prekmurška 1. Po oceni se pošljejo najboljše slike v Zagreb in bo prvonagrajena pribodena na naslovni strani prihodnje številke Olimp. sporta. V kolikor poslano slike ne bi ustrezale, se bodo ali vrnilo ali odkupile. Vsi gg. športni fotoamaterji se opozarjajo na ta razpis, ki je velikega propagandnega značaja za zanimive borbe pri tekmovalcu, posebno na cilju pa zelo privlačno vabilo.

Belgrad, 4. aprila. m. Poslanik republike Chile je izročil včeraj predsedniku vlade dr. Stojadinoviču odklovanje čiljskega reda za zasluge I. stopnje, pomočniku zunanega ministra dr. Martincu pa isti red II. stopnje.

Belgrad, 4. aprila. m. Včeraj je minister pošte in telegrafa dr. Kaludjerčić sprejel v svojem kabinetu predstavnice Združenja poštinih zvičnikov in služiteljev, ki so mu izročili svojo resolucijo s kongresa v Splitu. V tej resoluciji naprošajo resornega ministra za izboljšanje svojega položaja, predvsem pa za podelitev službenih uniform. Poštni minister je ob tej priliki deputacij obljubil, da bo njihovi prošnji ugodil, v kolikor bodo to dopuščale proračunske možnosti.

Zanimive legitimacije hitlerjevskih begunov

Maribor, 3. aprila.

Dan za dnem prihajajo novi avstrijski begunci čez mejo. Včeraj so naši obmejni stražniki prijeli tri begunce nad Selnicu ter so jih pripeljali v Maribor. Vsi trije so prišli iz Gradca. Eden je železničar, drugi je pek in tretji mizarški pomočnik. Pripovedovali so, da so imeli v svojem stanovanju skrivno propagandne letake in orožje. Policija je za to izvedela in je hotela napraviti preiskavo. Po svojem zaupniku, ki ga imajo na policiji, so pa za pretečo nevarnost, ki bi jim bila nakopala na vrat dolgoletno ječo, še pravočasno izvedeli ter so zbežali. Hitlerjevska organizacija jih je

pravila čez mejo v bližini Sv. Duha na Ostrem vrhu. Vsi trije so imeli zanimive legitimacije, s katerimi so se izkazali našim organom. Kakor smo že poročali, so se zadnje čase vstulili med politične begunce razni kriminalni tipi, ki so se izdajali za politične mučenike, v resnici so pa bežali pred varnostno oblastjo zaradi zločinov. Avstrijska hitlerjevska organizacija je sama uvidela škodljivost takih beguncev, ki spravljajo ob dobro ime tudi one, ki res beže radi političnega udejatovanja ter bo znanprej vsakemu, ki mora zbežati čez mejo, izdala posebno legitimacijo, s katero se bo našim organom izkazal kot politični begunec.

Svet. prvaki v namiznem tenisu v Mariboru

Maribor, 3. aprila.

SSK Maribor priredi dne 18. in 19. aprila v dvorani Uniona II. mednarodni table-tenis turnir za prvenstvo Maribora. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela mestna občina mariborska. Igralo se bo v disciplinah: klubska moštva 3 igralci, single gospodov za pokal SSK Maribora, single juniorjev, double gospodov, single gospodov za prvenstvo Štajerske. Zrebanje bo dne 16. aprila. Na turnirju bodo sodelovali najboljši igralci iz vse države, pričakujejo se pa tudi prijave iz sosednjih držav. Največja privlačnost turnirja pa bo kompletna avstrijska državna reprezentanca, ki si je osvojila nedavno na turnirju v Pragi svetovno prvenstvo.

Zaupniku lin. stražnikov strel v trebuh

Maribor, 3. aprila.

Naše in avstrijske varnostne oblasti vršijo na meji okrog Prevalj in Pliberka obsežno preiskavo, da bi odkrile sledove za neznanimi zločinci, ki so zakrivili smrt Luke Pavlaka iz Libuč na Koroskem. Njegovo truplo so našli pred nekaj dnevi v gozdu nad Šmarjeti pri Pliberku, 4 km od jugoslovanske meje. Imel je smrten strel iz 7 mm kaliberske pištole v trebuhu ter se je moral mučiti veliko ur, predno je izdihnil na samotnem kraju brez vsake pomoči. Preiskava, ki so jo avstrijske oblasti takoj uvedle, je pokazala, da vodijo sledovi zločinstva za tihotapci konj. Pavlak je bil zaupnik avstrijskih obmejnih finančnih stražnikov ter je znal spretno nastavljanje zasede tihotapcev. V tihotapških vretah na obeh straneh meje je vladala proti Pavlaku huda mrznja in sedaj so se mu maščevali. Očitno je skušal opraviti tihotapce, ki so prignali krdele konj čez mejo, v zasedo finančnih organov. Pri tem pa so tihotapci spoznali svojega sovražnika ter ga ustrelili.

Aljehin v Mariboru

Še nedavni svetovni šahovski prvak mojster Aljehin bo na svoji turneji po Jugoslaviji obiskal tudi Maribor. Dne 22. aprila bo nastopil v simultanki. Mariborčani mu bodo postavili nasproti eno najmočnejših šahovskih ekip, kar jih bo srečal v naši državi. Nastopilo bo na simultanki 40 igralcev, izbranih iz najboljših šahovstov v Mariboru, Ptujju in širši okolici. Mojster Aljehin tedaj ne bo imel lahkega stališča. Zanimanje za to šahovsko simultanko je med mariborskimi šahisti že sedaj zelo veliko.

Kranj

Orožniška postaja se je preselila iz Mestne hiše v hišo g. Kocbeka, kjer je vzela v najem vse drugo nadstropje.

Nov štiridesetsedežni avtobus je dobil avtopodjetnik Grajzar. Namenjen je predvsem za izletniške vožnje, vozil pa bo poleg tega tudi v poletnem času iz Kranja v letoviščarski kraj Jezerško.

Ljubljanski škol dr. Rožman je včeraj proti večeru posetil Kranj. Sem je prišel iz Benice nad Kranjem, kjer je bil na obisku pri bolnem škofij-skem arhivarju g. Pokornu. V Kranju je ostal le malo časa, in sicer pri dekanu g. Škrbcu. Z vlakom ob pol 7 je odpotoval naprej v Ljubljano.

Malo več stvarnosti

Trbovlje, 2. aprila.

Naši marksisti menijo, da imajo o blatenju dr. Korosca in dr. Kreka ves monopol. Kadar tega zmanjka, se pa skopljejo na bana dr. Natlačena in na člana banskega sveta Križnika. Gospodje socialisti, ki uživate gostoljubnost vseh, ki jih ne prenehoma blatite, bodite previdni, da se ta gostoljubnost ne neha. V občinah Trbovlje, Hrastnik-Dol se bahate le z denarjem, ki ga nakazuje vlada in banovina, prošite za odlog dolgov, ki ste jih prav Vi napravili, zahtevate javna dela, ki jih boste razglasili kot Vaše zasluge. Vaša neljalnost in demagogija res prekaša vse meje. Toliko socialnih zakonov, kot jih ima letošnji finančni zakon za Slovenijo, ni bilo pod onimi režimi od leta 1929. Vi skrbite, da se izvedejo volitve v bratovske skladnice, v katerih znate jako žalostno gospodariti. Imate celo vse delavsko zavarovanje v svojih rokah in Delavsko zbornico, pa kaj storite Vi v teh institucijah za zboljšanje položaja delavstva. Ali je morda Korosec kriv, da je prišla sanacija bratovskih skladnic po Marušičevi uredbi taka kot je. Vi ste pri petomajskih volitvah izjavljali, da volite g. Marušiča in listo JNS prav radi tega, ker vam je obljubil, da bo poznal to skladnico. Volili ste ga, ko niti niste poznali uredbe same. Dolga leta po vojni gospodarite z delavskimi institucijami, pa glejte, kam ste vse pritrirali z Vamim centralizmom. Ali je temu kriv Korosec, Krek, Natlačena ali morda tisti, ki jih blatite. Gospodje marksisti, zadnji čas je, da se naučite več korektnosti. Na pomoč kličete razne Reismane in Jelence, vedno pa ste kot pobožni angeli, kadar rabite denar za javna dela in razne subvencije. Morda rabite še kaj za Vaše pasivne konzume, sicer farškega denarja po Vaše?

V Sarajevu grade novo cerkev

V začetku letošnje gradbene sezone se bo v Sarajevu začela graditi nova cerkev sv. Jožeta, ki bo največja katoliška cerkev v Sarajevu. Za sedaj imajo izdelane le še idejne skice, vendar bodo že v kratkem dogotovljeni tudi dokončni načrti. Cerkev bo zidana v romanskem slogu, okrašeni pa bodo iz belega dalmatinskega marmorja. Imela bo pa to posebnost, da bodo v kleti nameščene naprave za centralno kurjavo. Zelo verjetno je pa tudi, da bo nadškof šarič proglasil to novo cerkev za svojo stolno, ker bo notranjščina tudi tako urejena in bo nova cerkev prostornejša kakor dosedanja stolnica.

Za spomladanske izlete kupite najboljši FOTO material najceneje pri trvrcki

JOŠKO ŠMUC Selenburgova ulica 6

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sobota 4. aprila: Izidor Sev.
Jutri, nedelja, 5. aprila: Cvetna nedelja.

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Gartus, Moste.

Kaj bo danes

Opozorjamo na izvedbo veličastnega Lisztovega oratorija »Kristus«, ki bo v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 20 v veliki unionski dvorani. Pod vodstvom ravnatelja Poliča izvajajo prvič v Ljubljani ta oratorij štirje solisti: Zupčič, Verbič, Drmota in Betetto, dalje na orglah mons. Stanko Premrl, pevski zbor Glasbene Maticice in pomnoženi orkester Glasbene Maticice in drž. konservatorija. — Lisztovo veličastno delo zasluži vse naše zanimanje. Oratorij sestoji iz treh delov, Rojstvo Zveličarjevo, Po razglasitvi Gospodovem ter Trpljenje in vstajenje. Vsem posetnikom priporočamo, da kupijo v predprodaji v Matični knjigarni besedilo oratorija, ki je že izšlo.

Filozofsko društvo v Ljubljani odpušča danes večer zaradi smrti ge. matere gosp. predavatelja prof. dr. Hribarja.

PREGLED MOTORNIH VOZIL

Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike, ki so vzeli vozilo izpod plombe ter stavili v promet odnosi, ki iz kateregakoli vzroka še nimajo pregledanih in za promet odobrenih motornih vozil, naj jih v izogib posledic pripeljejo k pregledu v torek, dne 7. t. m. med 8 in 10 v Ljubljano na Breg štev. 20 poleg Sv. Jakoba mosta, dohod z Novega trga. — Zamudniki ne bodo smeli dalje voziti z nepregledanimi vozili ter se jim bo odvzelo evid. tablice.

Razpis službe

Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovni § 103 zakona o uradnikih in § 53 zakona o srednjih tehniških in moških obrtnih šolah na drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani mesto obrtnega učitelja — pripravnika za pohištvno mizarstvo.

Prosilci za to mesto pa morajo imeti šolsko odnosno strokovno kvalifikacijo, kakor jo predpisuje § 52 odst. 1 zakona o srednjih tehniških in moških obrtnih šolah. Pravilno opremljene prošnje (§§ 3 in 5 zak. o uradnikih), je vložiti pri kr. banski upravi v Ljubljani najkasneje do 14. aprila 1936.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20

Sobota, 4. aprila: Juarez in Maksimilijan. Red B. Nedelja, 5. aprila: Ob 20 »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20

Sobota, 4. aprila: Saloma. Red C. Nedelja, 5. aprila: Ob 20 Pesem ljubezni. Premiera. Izven.

DRAMA

Na Cvetno nedeljo in od Velike srede dalje se bo uprizoril v drami pasijon, in sicer Gregorinova pasijonska igra »V času obiskanja«. Prva letošnja predstava je na Cvetno nedeljo zvečer. Cene so od 20 Din navzdol. Zunanji posetniki naroče lahko vstopnice pri gledališki upravi.

OPERA

Nova opereta Pesem ljubezni je po skušnjah sodaj jako posrečena stvar z izredno lepimi melodijami, domače delo, ki bo prav gotovo uspelo. Vrše se največje priprave za premiero, ki bo v nedeljo 5. t. m. zvečer. Richard Strauss;

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 4. aprila: 13 Plošča za ploščo — napov. v napov. — 13.45 Vremenska napoved, poročila. — 13.50 Napoved časa — objava sporeda, obvestila. — 13.55 Plošča za ploščo — napov. v napov. — 14 Vremenska napoved. — 18 Za delopust (Radijski orkester). — 18.40 Pogovori s poslušalci. — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30 Nac. ura: Scene iz Ivo Vojnovičevega »Lazarjevoga vstajenja«. — 19.50 Zunanji politični pregled (g. urednik dr. Alojzij Kuhar). — 20.15 Vražja krčma in druge grozotne stvari... (V prizorih in glasbenih slikah, pred mikrofonom in na ploščah, za šalo in zares. Sodelujejo: Radijski orkester, člani rad. dramske družine, gramofon in drugi). — 21.40 Rešitev nagradnih nagnak z dne 28. marca t. l.: Konca sündne zgodbe prof. 8. avtorstva Hudobnikov. Zvočna igra, napisal g. Joža Vombegar, izvajajo: člani radijske dramske družine. Izvedel boste: Kakšen je pravilen odgovor na stavljene vprašanja, kakšne so nagrade, kdaj bo zbranje nagrad in katera velika domača trdka jih bo razdelila. — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Vesela ura (Radijski orkester).

Drugi programi:

Sobota, 4. aprila: Belgrad: 20 Balkanski večer. — 22 Prinos iz kavarnice. 23.10 Plesna plošča. — Belgrad: 11: 8 Arje in romane. — 14 Pesniki, katerih pesmi se pojajo: Jovan Sribulj. — 17.45 Vinaverjevo predavanje »Balkanski politični pregled«. — 20 Balkanski večer (je normalnovalovne belgrajske postaje). — 22.20 Balkanske narodne pesmi. — Zagreb: 20 Koncerti Srbskega poveljskega društva. — 20.30 Zumberaški večer. — 31 Arje iz Wagnerjevih oper. — 21.30 Lalka glasa. — 22.15 Plesna glasa. — Duna: 19.50 Leharjeva opereta »Dunajske žene«. — 21.10 Iz arhiva plošč. — 21.40 Film. — 22.10 Poljska glasa. — 23.25 Plesna glasa. — Budimpešta: 19.40 Enočejanke. — 20.45 Orkester, zbor in solisti. — 22.30 Oiganska glasa. — 23.20 Jazz. — Tri-Milan: 20.35 Puceljjeve opere »Plaša«. — Sostra Angelika. — Ginnli Schleichli. — Rim-Bari: 20.35 Pesta ura. — 21.30 Igra. — 22 Plesna glasa. — Praga: 19.15 Kellofon in tubafon. — 19.40 Radijski potpuri. — 20.40 Avertečkovij igri »Samomor in »Stari fantje«. — 21.30 Dohnanyjev violinski koncert. — 22.15 Plošče. — 22.30 Plesna glasa. — Brno: 19.15 Film o otoku Bali. — 20.35 Arje iz Smetanovih oper. — Varšava: 20 Lalka glasa in pesje. — 21 Za Poljke v tužini. — 21.50 Pesta ura. — 22 Mnogostopnega »Stike z razstave«. — 23.05 Lalka glasa.

V cerkvi je kradel

Kranj, 3. aprila.

V noči na petek je neznan tat vplomil v župni cerkvi v vse puščice. Ker že dolgo časa niso pobrali iz njih denarja, ga je bilo v njih precejšnja vsota.

Tat se je zvečer skrivil v cerkev, kjer ga cerkovnikov sin, ki je cerkev zapiral, ni opazil. Ponoči je na ta način lahko nemoteno izropal puščice. Cerkev je zapuštil, ne da bi ga kdo videl, skozi okno vrat na možki strani. Akno se da od notranje strani brez težave odpreti. Orožniki so tatu že na sledi.

„Kavalir z rožo“ v ljublj. operi

Kadar nas kakšna glasba sama na sebi ne more prav ogreti in navdušiti, pa se ji na tehnični dovršenosti vendar pozna roka mojstra, tedaj pravimo, da je duhovita. Značilno je, da pri navdušju muziki, ki poteka globoko iz notranjosti človeka po nekih zakonih nujnosti, o duhovitosti sploh ne moremo govoriti, pač pa pri oni, ki pri njej tisti zakoni notranje niso primarni, ker jo predvsem sprožijo in obenem tudi oblikujejo določeni zunanji momenti. Možnost duhovitosti, iznajdljivosti in virtuoznosti je torej posebno podana pri programski glasbi, naj si bo bolj zunanje ali notranje deskriptivna, kjer se skladateljstva aktivnost včasih bolj koncentrira na površini možganske skorje, kot v globini »na preponi«, kot bi dejali stari Grki. In če sedaj označimo glasbo Richarda Straussa, da je večinoma zelo duhovita, je že skoro odveč pojasniti, da je v 80 ali 90 procentih programska. Nikakor nočem kratiti njene vrednosti in pomena, saj se poleg tega Strauss, kadar bolj razgali pristnega človeka v sebi, pokaže kot čudovit romantični lirik, v čemer je prav tako velik kot v genialnem obvladanju orkestrske kompozicijske tehnike.

Oba Straussova glavna elementa, mehki liricni in duhoviti virtuozi, sestavljata tudi njegovo komično opero (ali z zamenjanima izrazoma: muzikalno komedijo) »Kavalir z rožo«, približno vsak na pol, vzporedno s Hofmannsthalovim tekstom, ki je deloma lirično sentimentalni, deloma dunajsko pikanten. Pri tem je lirični del nedvomno močnejši in tudi za resno publiko učinkovitejši, ker Straussova razigranost — ne vem ali bi rekel, kljub dunajskemu valčku ali zaradi valčka, ki je bodisi in natura bodisi rafinirano stiliziran glavni nosilec veselega dela opere — nikoli ne učinkuje tako nevsihljivo in neposredno kot n. pr. Mozartovo v »Figarjevi svatbi«. Da dam primer vzorne komične opere, ki jo je imel Strauss gotovo pred očmi. V celoti je ta Straussova opera precej razvečena, zato je prav, da so jo na našem odru dokaj skrajšali, dasi je pri tem odpadlo tudi nekaj zborov, ki so pri Straussu že itak zelo redki. Tudi gradacija prvih dveh dejanj v zadnjem dejanju ne zraste, ampak kvečjemu popusti.

Še o mostu v Trnovem

Ljubljana, 4. aprila.

Včeraj smo na kratko poročali, da je nastala v podpornem zidu pod mostom, ki vodi preko Gradašnice pri njenem izlivu, velika razpoka, tako da bodo morali sedaj z veliko zamudo, z velikim trudom in s še več stroški postaviti nove opornike, ako ne bo treba porušiti sploh celega mostu.

Pravočasno opozorilo

Že lansko leto, t. j. ob času, ko so novi most postavljali, je nek strokovnjak napisal v »Slovenec« opozorilo mestni upravi, naj se most ne zida na ta način, ker je več kakor gotovo, da ne bo mogel dolgo držati. Bili so to argumenti, da je moral opravičeno opozorila spoznati vsak laik, kaj šele strokovnjak. Kljub temu pa se mestna uprava na to ni ozirala, most se je dogradil in — se bo sedaj, kakor vse kaže — porušil.

Drugo opozorilo

je bilo objavljeno šele pred nekako 8 dnevi. Tedaj je zopet strokovnjak opozoril, da voda izpodjeda temelje in da se utegne zaradi tega vsak čas oporni zid sesuti, kar ima za posledico zrušitev mosta, ki se bo zrušil sam, ali ga bodo morali zrušiti delavci, da postavijo nove opornike. Za opozorilo se očividno ni nikoč zmenil, voda pa je izpodjedala temelje naprej, odnašala prod, prodrla čisto pod betonski zid, odnesla tam še prod okrog lesenih pilotov in tako se je moral zid pogrezniti in odtrgati od ostalega masiva.

Tudi zidovje na drugem mestu v nevarnosti

Kdor si je ogledal naprave na kraju samem, se je lahko na lastne oči prepričal, kako se je nagnil tudi ostali zid od mosta pa vse do Ljubljanične struge ter še en del zida ob strugi. Gotovo je, da bo treba ta zid postaviti popolnoma iznova. Opozorjamo pa pri tej priliki merodajne gospode še na nevarnost, ki grozi

Če je bila potem publika po premieri tega dela v naši operi lahko razočarana, je šlo to gotovo na račun omenjenih pomanjkljivosti dela samega in ne na račun naše izvedbe, ki se je gibala — lahko bi se reklo — vseskozi nad povprečnostjo. Glasbeni del je pripravil dirigent g. dr. Švara z vso skrbnostjo; gotovo bi potreboval za to opero še enkrat večji orkester za polnost zvoka, lahko pa bi potrebne finese in mehko, ki jih je sem in tja manjkalo, dosegel tudi z našim orkestrom. (Mimogrede povedano bi bil večkrat ponavljajoči se motiv srebrne rože, v originalu pisan za celesto, nedvomno bolj transponiran na klavir kot pa v godala.) Režija g. C. Debevca je v splošnem dobro odgovarjala značaju Straussove muzike, tudi plastika skupin, ki se od časa do časa zmgetejo na odru, je bila posrečena, motila je le v prizorih med baronom Ochsom in v dekletu preoblečenim Oktavijanom neka nestraussovska oglatost, ki bi odpadla, če bi bilo to dozdnevno deklet vsaj v prvem dejanju malo manj koketno razposajeno in bolj naivno boječe, kot se mi zdi, to avtor sam zahteva. Prevod N. Štritofa je dober, kot vsi njegovi prevodi; tudi transpozicija intrigranta Valzacehija v naše primorsko narečje posrečena.

Pevske vloge so bile skoro brez izjeme izvrstno zasledene. M. Kogejeva je v Maršalki pokazala velik pevski napredek (le izgovarjaja, predvsem vokalizacija, ni še prav izrazita), saj je ta vloga od vseh pevsko skoro najboljši naporna.

Posebne omembe zasluži ravnatelj J. Betetto kot baron Ochsi, ki je nekaka centralna oseba, ki daje zgradbi cele opere enotno povezanost, ki pa stavlja prav zaradi tega v pevskem in igralskem oziru velike zahteve na interpreta. In te sposobnosti je g. Betetto v tej operi znova pokazal, lahko se celo trdi, da je to ena njegovih najboljših kreacij. Ljubavni par Oktavijana in Zofije sta igralsko in pevsko izredno lepo podali ge. Z. Gjungjenac in I. Ribičeva. Isto velja za Faminala g. Jankota in Mariano gđ. Zupčičeva, tudi manjše vloge gosp. Banovca, ge. Poličeve in g. D. Zupana so bile dobro podane. Končno naj navedem še g. Gostiča, ki je kratko a lepo Canzono odpel prav pristrčno. S tem bi bilo vse važnejše omenjeno. W.

regulacijskim delom na drugem mestu: Del Gradašnice teče pod bivšo Zalokarjevo hišo; ta ima napravljeno vodno turbino, zaradi česar je pretiralo dotični kanal Voda izpodjeda sedaj zidovje pod tem kanalom, tako da je nevarnost, da se bo tudi na tem mestu in sicer na vsej dolžini porušilo. Sedaj je še čas, da se nadaljnje razdiralno delo vode morda še prepreči.

Kdo bo nosil odgovornost?

Mi o vsej tej zadevi ne bi pisali, ako ne bi šlo tukaj za denar ljubljanskih davkoplačevalcev. Ker gre za javno premoženje in ker ima zaradi tega javnost pravico, da je o tej stvari točno informirana, bomo nadaljnji razvoj te zadeve zasledovali. Danes se vsako sprašuje, kdo bo nosil odgovornost za polomijo pri omejenem mostu. Včeraj se je mudila na kraju občinska komisija, ki so jo sestavljali gospodje od mestnega gradbenega urada in sekcije za regulacijo Ljubljane. Kaj je komisija ugotovila, nam ni znano. Gotovo pa je, da si bo morala napraviti ogledati še tudi kaka druga komisija, ki naj potem ugotovi tudi to, kdo je za polomijo odgovoren.

Nerazumljivo razburjenje

Ko je včeraj zjutraj predsednik občinske komisije zagledal pod mostom nekega poročevalca, je gol pojav poročevalca predsednika tako razburil, da je ves pordeč ter z žugajočo roko in povzdignjenim glasom novinarju prav oblastno dopovedoval da ga bo »za paragraf prijel in državnemu pravdniku čez dal, če...« Gospod predsednik je bil tako razburjen, da je poročevalcu sploh pozabil povedati, kaj hoče. Naj bo že zadeva z mostom kakršnakoli, bilo bi pa v interesu občinske uprave, da vodijo take komisije gospodje, ki jih pogled na častnikarskega poročevalca ne spravi iz ravnotežja. Razburjenje ob takih prilikah, ko poročevalce predsedniku ni v nobeno besedo očital kakor krivde, se utegne potem napačno razlagati, kar pa je zopet samo v škodo gradbenega odseka.

Napad na sodnega izterjevalca

Celje, 3. aprila.

Danes ob pol 11 so se zagovarjali pred malim senatom celjskega okrožnega sodišča 24 letni Ivan Vedečnik iz Oplotnice, 32 letni Janžovnik Alojz in njegov brat Jože, oba pos. sinova iz Zlavorja, obč. Mozirje okolica, 22 letni posestnik Vreš Jernej iz Dobrovlj in 51 letni Matko Elizabeta. Imenovani so se zbrali na domu Matkove, da bi s silo ovrzali izvršilnega organa okrajnega sodišča na Vranskem Sedeja Avgusta. Prvi trije so s koli pregnali iz Matkove hiše sodnega izvršilnega organa in dva kupca in se sploh spustili v grdo ravnanje z državnim uslužbencem, radi česar so zakrivilili zločin zoper državno oblastvo po § 128. odst. 1.

Obdolženci priznavajo, da so se Ivan Vedečnik, Janžovnik Alojz in Josip na pobudo in vabilo Matko Elizabeta dne 19. februarja t. l. zbrali na Matkovem domu z namenom, da bodo pregnali sodnega eksekutorja in kupce in s tem preprečili od sodišča določeno prodajo živine. Ko je prišel izvršilni organ Sedej Avgust k Matkovi, ji je pojasnil, koliko ima plačati. Na njeno izjavo, da ne more plačati, je nastalo pred hišo prerekanje, med katerim je Vreš zatrjeval, da živine ne pusti izzevi, ker je njegova. Medtem so se približali izza hiše, kjer so žagali drva, Vedečnik in oba brata

Janžovnik, vsi oboroženi s koli ter se podali v hlev, odkoder so zmerjali eksekutorja z barabo in z različnimi drugimi pridevki. Sodni odposlanec je takoj uvidel opasnost položaja in izjavil kupcem, da ne bo mogoče izvršiti uradnega posla. Medtem so se približali obtoženci s koli, mahali proti njemu in ga tako ogrožali, da je bil primoran potegniti samokres in oddati dva strela v zrak. Napadalcu pa se tega niso uplašili, marveč so Sedeja dalje zasledovali. Ko je prišel Vedečnik v njegovo bližino in zamahnil s kolom proti njegovi glavi, je Sedej sprožil samokres in Vedečnika zadel v vrat. Vedečnik je bil vsled tega še bolj razdražen in je Sedeja nadalje zasledoval s kolom. Ko je bil Vedečnik že v neposredni bližini Sedeja, je ta vnovič sprožil in Vedečnika zadel v prea. Šele sedaj je Vedečnik omahnil in zasledovanje opustil. Vsi obdolženci priznavajo, da jih je k temu nasilju zavedla Matko Elizabeta. Po kratkem govoru državnega pravdnika in branitelja je bila izrečena sodba, po kateri so bili obsojeni, in sicer Vedečnik Ivan na 6 mesecev strogega zaporja, Janžovnik Alojz, Janžovnik Josip in Vreš Jernej na 8 mesecev strogega zaporja, Matko Elizabeta pa na 5 mesecev strogega zaporja. Vsi skupaj morajo poravnati skupno vse sodne stroške in povprečnino v znesku 1000 dinarjev.

Vsi si želimo konca nepopoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izviraajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvu, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vstrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagaimo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani

Maribor

Lekarne. Nočno lekarniško službo imajo danes: Maverjeva lekarna »Pri Zamorcuc« v Gosposki ulici, in Albancežejeva lekarna »Pri Sv. Antonu« na Frankopanski cesti.

MARIBORSKI GLEDALIŠČE

Sobota, 4. aprila ob 20: »Siromakovo jagnje«. Znižane cene.

Nedelja, 5. apr. ob 15: »Princezka in pastirček«. Otroška predstava. Znižane cene. Ob 20: »Cigan baron«. Znižane cene.

»Siromakovo jagnje«, prvič po znižanih cenah, bo drveni (4. t. m.) zvečer. Delo spada med najboljše tvorbe moderne nemške dramske književnosti ter je zaradi prevzemajoče učinkovitosti in dobrega podajanja doseglo tudi v Mariboru prav velik uspeh.

Kaj bo v nedeljo? Popoldne ponove po znižanih cenah Golievo zabavno pravljico igrata s petjem in glasbo: »Princezka in pastirček«. Med odmori pripoveduje učitelj gospod Fran Ramšak deci pravljice — Zvečer uprizore vedno svežo in muzikalno krasno opereto mojstra J. Straussa: »Cigan baron«, ki s svojimi bujnimi melodijami poslušalce vedno znova osvaja. — Veljajo znižane cene.

Z velikim zanimanjem pričakovana premiera češke opere na mariborskem odru, Beneševga »Svetega Antona, vseh zaljubljenih patrona«, bo na prvi velikonočni praznik zvečer. Redko katera sodobna opereta je v tako kratkem času (napisana je bila pred kakimi 3 leti) dosegla tako izredno veliko popularnost in tako rekordno število uprizoritev, kot baš SVETI ANTON Priljubljenost te opere tiči v zelo zabavnem in pestrem dejanju ter v srečni zmori češke narodne muzike in modernega »slagerja«. Delo ima 3 dejanja (11 slik) ter se o njem pač lahko reče, da je to prva ljudska opereta. Režiser in koreograf je g. A. Harastovič.

Misterij: »Skrivnost sv. maše« od slavnega španskega dramatika Calderona, se bo izvajal jutri popoldne ob 17 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Poleg članov Ljudskega odra nastopi tudi pevski zbor magdalenske župnije. Bo to prireditev, kakršne Maribor dosedaj še ni videl na odru.

Verdijev »Requiem« se bo izvajal v torek, dne 7. aprila v veliki unionski dvorani. Združena zbor Maticice in Maribora nastopita s skupno 150 pevci, poleg tega pa še pomožni orkester s 70 godbeniki in štirje najodličnejši slovenski solisti: ga. Gjungjenac, ga. Golobova g. Gostič in g. Rus. To bo največji koncert, kar se jih je dosedaj izvajalo v Mariboru.

SSK Maraton. Damska sekcija ima od ponedeljka naprej treninge stalno na igrišču na Livadi v istem redu, kakor so bili v telovadnici.

Redni občni zbor ima jutri ob 9 dopoldne podružnica UJZB v dvorani pivovarne Union.

Celjske novice

Denar je ponarejal

Pred okrožnim sodiščem v Celju se je zagovarjal 22 letni delavec Tajnikar Alojz, ki je bil obtožen zločinca napravljaja lažnega denarja. Ker se mu poizkva spravljanja lažnega denarja v promet ni posrečil, je bil kaznovan samo na 4 mesece zaporja.

Silksarska razstava v Celju. Opozorjamo, da bo v nedeljo 5. t. m. dopoldne ob 10 na umetnostni razstavi v mali dvorani hotela Union vodstvo po razstavi Razlaga slik in predavanje o umetnosti bo zelo izčrpan in zanimiva. Obisk vsakomur toplo priporočamo, ker se nudi najlepša prilika, da se podrobneje seznanimo s slovensko umetnostjo. Predaval bo g. prof. dr. Franc Šijanec, umetnostni zgodovinar.

*Ivljenje za mrežo

Življenje čez 100 let

Film H. G. Wellsa »Bodoče življenje«, ki smo o njem prinesli že sliko in daljše poročilo, je vzbudil živahne razgovore, ne samo med ljudmi, ki se zanimajo za kino, temveč tudi med učenjaki in tehnikarji. Ti, ki skrbijo za tehnični razvoj sveta, za nove izume, so zlasti radovedni, kakšna je tehnična prihodnost po misli pisateljev sveta. Zato je zanimivo, če navedemo misli nekaterih angleških strokovnjakov, o tem vprašanju.

Učenjak pravi: obleka iz celuloze, pohištvo iz azbesta

Čez sto let bomo živeli v mestih, ki ne bodo poznala prahu. To bo doba, ko bo industrija izkoristila energije, katere do bivala iz razbitih atomov, najmanjših delcev tvarine, ki so do zdaj veljali za nerazdeljive. Za razdelitev teh delcev je treba ogromne električne sile. Zdravniška služba se bo čez 100 let omejevala predvsem na nadzorstvo zdravega in pravičnega razvoja človeškega rodu. Napredovala bo toliko, da bo lahko z uspehom pomlajevala ljudi na čisto preproste načine. Tedaj bodo natančno ugotovljeni zakoni o tem, v koliki meri se različne lastnosti prenašajo in podedujejo iz rodu v rod. Sodišča bodo sodila po novih načelih. Merilo jim bo socialna koristnost. Ta sodišča bodo tudi določala z ozirom na družabno koristnost posameznika, ali zasluži, da ga država da pomladiti, ali pa da prepusti njegovo usodo naravni smrti. Vse svetovne zaloge petroleja bodo že zdavnaj izčrpane. Svet bo svoje gorivo dobival iz premoga. Anglija bo za to ohranila svoje gospodarsko mesto v svetu, ker bo imela največje zaloge premoga. Pač pa ne bodo v sto letih še mogli izkoristiti sončnih žarkov za pogon industrij.

Če bo premog spet dobil svoj nekdanji pomen, pa bo čisto drugače z železom. Železo bodo dočela izpodrinile lažje kovine, predvsem aluminij, magnezij in berilij. Pohištvo bo iz aluminija in iz azbesta. Les in današnje steklo bodo nadomestili z umetno narejenimi sintetičnimi tvari. Obleko bodo nosili iz nezgorljive celuloze. Ta bo tako poceni, da sploh ne bomo poznali več pranja, ampak bomo obleko, ko se bo zamazala, zavrgli ter vzeli novo.

Nasprotno z dosedanjim mišljenjem pa hrane ne bomo mogli stisniti v kroglice ali tablete ter tako nadomestiti sedanje veliko količino z majhnimi skatljicami, ki bi zadostovale za tedne in tedne. Človeško telo bo namreč ostalo tako, kakršno je. Temu telesu pa kemične sestavine same ne morejo nuditi zadostne hrane, katero rabi za svoj pogon. Pač pa se bodo spremenila polja, ker bomo pridelovali drugačno žito, kakršno je današnje. Vrste domačih živali bomo izboljšali, škodljivega mrčesa sploh ne bo več in izboljšali bomo tudi človeški rod telesno.

Letalec misli: čez sto let ne bo več vojnega letalstva

Upajmo, da v sto letih ne bo več vojnega letalstva na svetu. Če bo namreč razvoj letalstva šel po tej poti naprej, bo letalo nujno postalo popolni gospodar nad človekom. Narodi, ki bodo vojno letalstvo razvijali, se bodo nujno morali med seboj uničiti do zadnjega človeka.

Da je letalstvo postalo smrtna groznica za človeštvo, je predvsem zaradi tega, ker do zdaj ni nihče mislil, da bi uporabljal letalstvo za kaj drugega kakor za vojno. Vse letalske proge na svetu imajo danes predvsem vojaški značaj. Vsi civilni letalci in piloti niso drugega kakor rezerva za vojno letalstvo.

Letalstvo bi bilo lahko moglo in moralo služiti napreku sveta. V resnici pa ljudje niso naredili iz njega drugega, kakor sirašno groznico za človeštvo. Vsi narodi sveta ne mislijo na nič drugega, kakor na to, da bi si ustvarili čim večje brodogovje za zračno bombardiranje. Brž ko bo izbruhnila prva vojna, bodo narodi poslali ta brodogovja drug na drugega. Vsako živo bitje bo postalo potem »vojaški objekt« in tako cilj za letalske bombe.

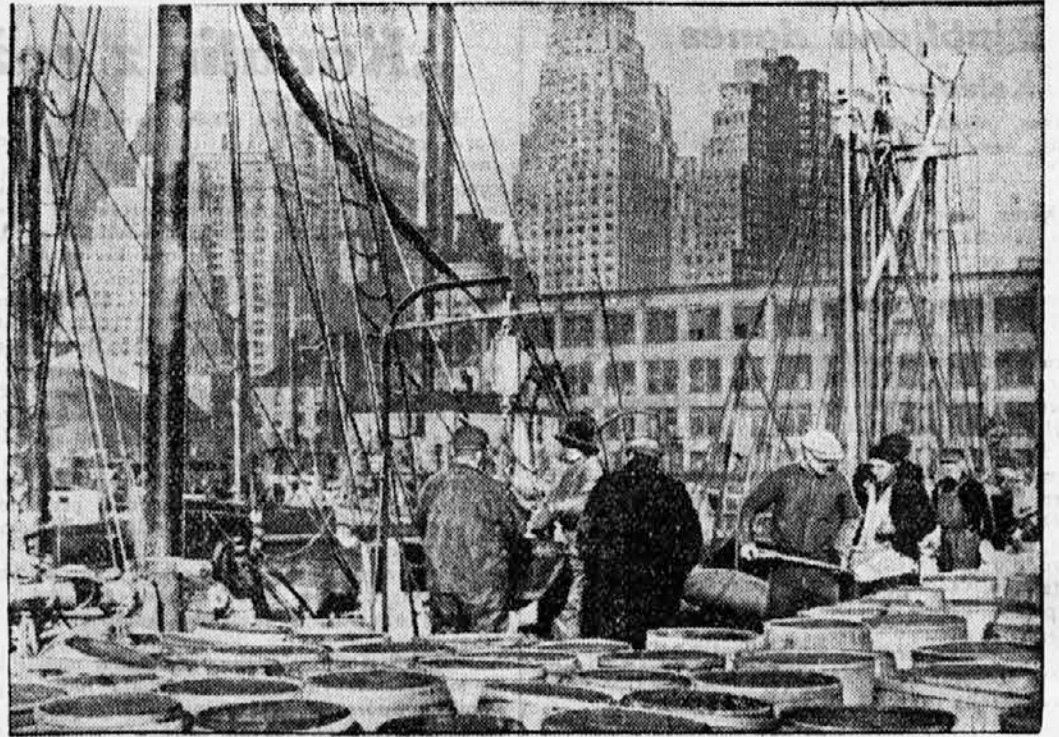
V 30. letih je letalstvo postalo velika razdeljalna sila. Njegova trgovska koristnost je zelo majhna. Avionom je še zmeraj glavni cilj bombardiranje. Brž, ko se človek danes spomni aviona, se spomni bombe. Zato je nemogoče, da bi ta razvoj trajal še sto let. Nekdo bo moral temu narediti konec. Avion bo moral postati trgovsko, turistično in izobraževalno sredstvo. Upajmo torej, da v stoletjih ne bomo več poznali zračnega orožja.

Mornariški častnik opisuje:

Rdeče lučil Zvočni iskalec na poveljniškem mostu mi pravi, da se bližamo hrbtu, ki se dviga z dna Atlantskega morja vzhodno z evropsko obalo. Dam torej nekaj povpelj in grem pod krov.

Spravimo stroje v pogon. V nekaj sekundah je ladja pod vodo. Podmorski kabelji, ki ga vidimo na dnu, nam kaže smer, v katero moramo iti. Zavijemo v veliki kanal številka 3, izvrtano v hribe waleske pokrajine v Južni Angliji. V pristanišču se bomo dvignili na površje, izkrcali potnike in blago. Tam bomo naložili tudi novo blago za Ameriko. Kljub temu, da je vojna, se vendar ves promet vrši nemoteno.

Že v svetovni vojni se je pokazala potreba, naj sleherna ladja varuje sama sebe. Zato so trgovske ladje dobile topove. Proti podmornicam pa so se branile tako, da so se združile v skupine in so tako predstavljale kaj primeren cilj za letala. Zdaj pa nam naši aparati takoj naznanijo

Ribji trg pod nebotičniki v Newyorku.

nevarnost, ki je še 50 ali 100 km oddaljena od nas. V nekaj trenutkih se spustimo v tako globino, da nas iz zraka ni mogoče videti. Če bi nas pa nevarnost presenetila na površju, smo oboroženi. Ne s topovi, kakor so bile včasih ladje, temveč z dvema velikima metalcema žarkov Z. Ti žarki človeku ne škodijo, v dotiku s kovino pa, na katero padejo, razvijajo tako vročino, da se sleherna kovina stopi.

Avion, ki pride v območje naših žarkov se scedi.

Vremenske izpremembe ne igrajo nobene vloge več. Če morje razsaja, ni treba drugega, kakor potopiti se. Brž ko je lepo, se pokažemo opet na površje. Če je pa nevarnost v bližini naših obal, pa se brž zatečemo v katero izmed pristanišč, ki so izkopana pod zemljo in leži vhod vanje pod morskno gladino.

Rdeča polja smrti

Od Khibera in Dardzielinga, od koder se odpira osem pogled na bele obrise Mount Everesta, pa vse do ožganih bregov predgorja Komorina se razprostirajo ogromna polja rdečega maka, v katerih kakor v smaradnih valovih nemirno zibajočega se morja tonejo do pasu moške in ženske postave. Od zore do mraka se v potu obraza trudijo z glasovitim makom »malva«, iz katerega se dobiva znani indijski opij, ki ga častilci lažnega raja tako silno ljubijo. Okoli tisoč ton tega narkotičnega sredstva pridelajo samo v Indiji. Na Kitajskem pa ga pridelajo še trikrat ali štirikrat toliko, čeprav nimamo o tem točnih statističnih podatkov. Vse prebivalstvo velikih pokrajin, kakršne so Gvialor, Bopal, Indore, Javra, Dhar, Rutlam, Mevar in Kotak, si služi vsakdanji kruh na makovih poljanah in oblastem je to dobro znano. Kadar pa hoče imeti angleška uprava v Delhiju od tamošnjih pokrajinskih upraviteljev kake točne statistične podatke, prejme vselej zelo vpluden odgovor, da ni bilo v tistem kraju nikakršnega makovega pridelka; radi pa ji postrežejo z razno drugo statistično navlako, n. pr. koliko ljudi je bilo žrtev divjih zveri, koliko smrtnega kačjega pika itd. A opij, ki ga pridelajo, deloma porabijo sami ali pa ga izvozijo.

V Indiji je skoraj ni družine, izvemši tistih, katerih udje so prejeli zapadno vzgojo, ki ne bi imela opija za najboljšo zdravilno sredstvo. Če oboli oče na jetrih ali pa mati na pljučih, jima takoj ponudijo opija. Celo dojenčkom in slabotnim

otrokom dajejo opija, ki pa ga navadno prej pomešajo s sladkorjem, da se ga malčki ne branijo. »Bala golic« imenujejo v Indiji take zdravilne pilule. Pa tudi slon, ta nerazdružni prijatelj Indov, mora uživati opij, da ostane budnejši in čilejši. Slonu morajo kajpada dajati zelo velike doze, kajti on ima trdo kožo in krepke žilve.

Marsikdo se bo nedvomno vprašal, zakaj angleška oblastva trpe gojitve maka. Odgovor je zelo lahek. Če indijsko ljudstvo ne bi imelo na makovih poljih dela, ne bi nič zaslužilo, a to bi imelo za posledico splošno bedo in nezaposlenost. Revolucionarno gibanje in gandizem, ki že tako in tako povzroča Angležem večne sitnosti in skrbi, bi z obubožanjem zavzela še večji zamah, zato se zdi angleškimi oblastem v Delhiju prvo zlo boljše od drugega. Deloma pa so le omejili prodajo strupenega opija s tem, da so mu določili razmeroma zelo visoke cene, tako da ga siromašni sloji ne morejo kupovati in uživati. Toda vsaka palica ima dva konca. Na stroge oblastvene predpise se siromašni sloji odgovorili s protipostavnimi sredstvi in dobro izurjeni tihotapci dobavljajo iz Perzije, Afganistana in Kitajske, pa tudi iz Nemčije in dječim cenejši opij, kakor je domači. Podkupljive obmejne straže, velike trgovske karavane in cele tolpe organiziranih razbojnikov pospešujejo to nezakonito trgovino in razširjajo z opojnimi narkotičnimi sredstvi med ljudstvom demoralizacijo in telesno razkrajanje.

Radio v blazini

Na zadnji radiotehnični razstavi v Sydneyu so bili razstavljeni najnovejši radioaparati, med katerimi je zbujal posebno zanimanje sprejemnik, ki je montiran v blazini iz kavčuka. Naprava je namenjena za tiste komode poslušalce, ki žele poslušati glasbo in novice leže, hodisi zvečer v postelji ali pa ob popoldanskem oddihu na divanu. Poslušalcu ni treba storiti drugega, kakor priložiti eno uho na blazino, pa ima koncert na lezišču.

Pojoci pesek

V Združenih državah so odkrili več — baje okoli sedemdeset — peščenih otokov, iz katerih se sliši nekakšno melodično brnenje, kadar stopi nanje človeška noga. Slično naravno prikazen so našli tudi v Severni Afriki, samo da se tukaj namesto melodičnega šuma sliši nekak zoprno, po-

rogljiv smeh. V državi Čile so baje peščeni kraji, v katerih se sliši večno ropotanje, in tam je tudi neka gora, ki venomer bobni in buči. Domačini pravijo, da strši. Iz neke gore v Nevadi se razločno sliši nekakšno zvonjenje, neki predeli Havajskih otokov pa delajo laježu podoben šum. Učenjaki ugibajo to in ono, toda pravega odgovora tem naravnim fenomenom še ni nihče našel. Zlasti odmevu jih ni pripisovati, kajti na ravni obrežnih predeh ni mesta jeku.

Sredstvo proti nespečnosti.

Zdravnik: Rekel sem vam, da morate v primeru nespečnosti neprestano in zbrano šteti.
Nervozni: »Saj sem štel do petdeset tisoč.«
Zdravnik: »In potem ste seveda zaspali?«
Nervozni: Niti malo. Potem je bilo že ča: vstati.«

Tisoč poštinih golobov so na dan obletnice fašistske stranke poslali iz Milana v Rim v pozdrav Musso liniji.

Mrtvi in dva živa

V.

1.

Ravno tiste dni je poštni ravnatelj Lüdersen nastopal svoje novo mesto. Kot častno darilo so mu darovali zlato uro. »Iz hvaležnosti, da gre od nas,« je govoril najmlajši uradnik, ki je bil len in nezanesljiv mladenič. Njegova opomba je bila zelo pretirana, čeprav je v uradu vzbudila splošno veselje.

Lüdersen sploh ni bil človek, ki bi se razumel na šale. Leta so mu podelila umirjenost in dostojanstvo, ki se jima je pridružila še starikava, godrnjava čemernost. Iz spoštovanja pred svojimi leti in svojo poštenostjo si je pustil rasti majhno rdečerjavo bradico, ki mu je tako dobro pristojala, da si ga brez nje ni bilo mogoče več zamišljati. Ker je znal vedno dobro molčati, tudi takrat, ko nečesa ni vedel ali razumel, je užival neko splošno, toda nedoločno spoštovanje.

Vdajajoč se svoji lenobnosti je še vedno stanoval v svojem starem penzionatu, ki je medtem že dvakrat menjal svojo gospodinjo. Tudi stanovalci so se bili izmenjali. Od stare garde so ostali razen njega le še gospodična Larsen, potem prodajalka ženskih ročnih izdelkov in inženir Engelhardt. Se pravi, inženir je bil nekaj let pravzaprav odsoten, radi »zakonskega stanja«, kakor se je sam izraževal, toda hitro ga je opustil in se znova povrnil v svoje prvotno zakonito stanje. Žalibog je najmlajši poštni asistent Tornfelt grenil Lüdersenovo življenje s tem, ker je bil njegov sostanovalec. Tukaj, kjer se je čutil srečnega in svobodnega, daleč od discipline in starostnih razlik, se je večkrat pripetilo, da si je

ta mladič dovolil tak tovariški ton, ki je že mejil na norčevanje in netaktnost. No, zato se je hvala Bogu mogel Lüdersen včasih nad njim službeno maščevati. In to je tudi gospod Lüdersen temeljito storil, s svojo kosmato vestjo seveda.

V vseh teh letih je bil Lüdersen samo enkrat blizu tega, da se oženi. Gospodična Larsen je že nekaj krat poskusila, da ga opozori na par mlajših sostanovalk. No, in enkrat bi skoraj zagorel. Ze je gospodična Larsen v svojih mislih blagoslovljala mladi par, ko se je na bojnem polju naenkrat pojavil inženir Engelhardt. Posebno težko so mu zamerjali, da ni nastopil kot junaški tenor, marveč kot pravi pravcati zvodnik. Ali zato ga je vleklo k poročnemu oltarju, kakor jagnje k žrtveniku. In ko se je tri leta pozneje vsedel na svoje staro mesto za penzionatsko mizo, na videz cel in nepovzvit, je dobročudno pomežiknil Lüdersenu — in to celo v prisotnosti gospodične Larsen — ter odpravil svoj slučaj s sledečimi besedami: »To ženo bi pravzaprav vi morali dobiti, vi junak!«

Lüdersen je zardel in umolknil. Toda vprašanja, ki so ga pri besedi »junak« z njimi obisipali novinci, ki niso bili posvečeni v skrivnost, so ga vsaj malo odškodovala. Odkar je Berger bil odšel iz mesta, so ljudje v penzionatu in uradu le malokdaj omenili dogodek. In četudi ga je na eni strani olajšalo dejstvo, da je Berger izginil iz njegovega vidika, ga je na drugi strani vendarle pogrešal. Njegov triumfatorski voz je stal naenkrat miren.

Tak je bil položaj tistega dne, ko je Lüdersen zapuščal svoje dotedanje mesto. Ze ta poslovilni dan je zadostoval, da se je rešil iz pozabljenja. Potem pa je prišlo še nekaj večjega, nova senzacija, ki je njegovo slavo na novo poveljala.

Večerni časniki so prinesli razburljivo vest, da je

denar, ki je bil ukraden pri poštinem ropu, nekdo poplačal nazaj. Škoda samo, da so storilci ostali neodkriti in da tudi tokrat niso pustili sledu za seboj. Njihov modri postopek so opisali v vseh podrobnostih. Določno se je razpoznaval pot pisma iz Osla na poštni urad Gjörrik in odondod nazaj v Oslo, kjer je prenehala sleherna sled. Kajti v pisanju, ki je bilo priloženo denarju, je stala le lakonična vest, da je denar pač tu. Nič priznanja, niti kesanja. Le golo dejstvo, da je denar nakazan. Torej izrazito mistična zadeva.

V zadnjih uradnih urah so se razgovarjali edino o tem dogodku. Lüdersen pa je izkoristil priliko ter izjavil in pripovedoval. Tudi je izkoristil priliko v to, da je svojo luč postavil zopet na mernik, Bergerjevo pa seveda pod mernik.

Ob sedmih je lahko slovesno in zmoglavno odšel. Tedaj so mu bili izročili zlato uro. On pa se je zahvaljeval v častiljivi zadregi, četudi ni bil posebno ganjen.

Tudi v penzionatu so po večerji govorili o dogodku. Sedem, osem ljudi je sedelo v salonu in gospodična Larsen je še enkrat zagorela od sreče, da je lahko govorila o dogodku in o globokem vtisu, ki je na vse napravil. Gospodinja je radi Lüdersenovega poslovnega večera dala postaviti na mizo portugizca, — zato je razpoloženje zaplalo malo višje kakor sicer. Morda je senzacija, ki je nenadoma sledila, ravno radi tega vzbudila tako pozornost, če se sploh ni rodila iz njega. Uprizoril jo je poštni asistent Tornfelt, ki jo je po govoru gospodične Larsen serviral z velikim uspehom kot zaključek prijatne pavze.

Ta mladi človek je torej hipoma dvignil svoj kozarec portugizca in se priklonil pred Lüdersenom. »Naj mi bo dovoljeno, kot manjvrednemu tovarišu, da položim pred vaše noge, gospod poštni ravnatelj, svoje čestitko. Izražam jo v najspoštlivejši ponižnosti.«